

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ З УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ПРОЕКТАМИ У МАЙБУТНІХ ЛІДЕРІВ ЧЕРЕЗ МОДУЛІ JEAN MONNET¹

Вакуленко Ігор Анатолійович, к.е.н.,
Сумський державний університет, м. Суми
Мирошниченко Ю.А., к.е.н., доцент,
Сумський державний університет, м. Суми

Сучасні виклики енергетичної трансформації України в контексті євроінтеграційних процесів актуалізують потребу у підготовці фахівців нової генерації, здатних ефективно управляти проектами за стандартами Європейського Союзу (European Commission, 2015). Програма Jean Monnet, як ключовий інструмент поширення знань про європейську інтеграцію, виходить за межі традиційної академічної освіти, формуючи активне громадянське суспільство, здатне підтримувати довгострокові тренди сталого розвитку (European Commission, 2019).

Програма Jean Monnet виступає каталізатором суспільних трансформацій через створення мережі освічених громадян, здатних впроваджувати європейські цінності та практики на місцевому рівні. Модулі Jean Monnet розширюють традиційну академічну аудиторію, прагнучи залучити стейкхолдерів до дискусій про енергетичну трансформацію. Така інклюзивність забезпечує підтримку процесів формування критичної маси прибічників сталого розвитку, що створює соціальний тиск для підтримки довгострокових енергетичних реформ незалежно від політичної кон'юнктури.

Теоретико-методологічні засади формування компетенцій. Освітні модулі, які базуються на міждисциплінарному підході у вивченні енергетичних питань, що поєднують взаємопов'язані навчальні курси, формують фундаментальне розуміння енергетичної політики ЄС та механізмів міжнародної співпраці. Надзвичайно важливим є систематичне вивчення питань, що охоплюють еволюцію енергетичних ринків, роль «European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators» (ACER), впровадження альтернативних та відновлюваних джерел енергії (Kolosok et al., 2021). Розвиваючи операційні компетенції управління проектами відповідно до стандартів ЄС та інтегруючи цифрові компетенції в контекст

енергетичного менеджменту, охоплюючи питання ІТ-інфраструктури енергетичних мереж, питання кібербезпеки, застосування технологій для управління розумними енергомережами, навчальні курси у рамках модулів Jean Monnet здійснюють практичний вплив на формування прошарку майбутніх спеціалістів у сфері енергетики та підвищують суспільну грамотність щодо застосування сучасних енергоефективних та безпечних для довкілля технологій та підходів.

Європейський досвід освітніх програм для суспільних трансформацій. Досвід реалізації освітніх програм ЄС демонструє їх ефективність як інструменту суспільних змін. Програма Erasmus+ за період 2014-2020 років охопила понад 10 мільйонів учасників, створивши потужну мережу "послів" європейських цінностей (European Commission, 2020). У сфері енергетичної освіти показовим є досвід програми Intelligent Energy Europe (IEE), яка протягом 2003-2013 років підтримувала численні проєкти з енергоефективності та відновлюваної енергетики.

Програма LIFE, заснована в 1992 році, є ключовим фінансовим інструментом ЄС для підтримки проєктів з охорони довкілля, природи та кліматичних дій (European Commission, 2023). Компонент "LIFE Climate Action" фокусується на проєктах адаптації до змін клімату та пом'якшення їх наслідків, включаючи освітні ініціативи. Досвід програми демонструє важливість поєднання формальної освіти з практичними демонстраційними заходами для підвищення залученості громадян.

Європейський інститут інновацій та технологій (EIT) через Knowledge and Innovation Communities (KICs) реалізує концепцію "трикутника знань" - інтеграції вищої освіти, досліджень та бізнесу. EIT InnoEnergy, створений у 2010 році, готує фахівців у галузі сталої енергетики та підтримує створення інноваційних стартапів у сфері чистої енергії, підкреслюючи важливість формування підприємницького мислення для забезпечення сталості енергетичних трансформацій (EIT InnoEnergy, 2023).

Важливим аспектом програми Jean Monnet є сприяння мереж співпраці між університетами, що реалізують модулі з енергетичної тематики. Це сприяє обміну досвідом, спільній розробці навчальних матеріалів та проведенню міжнародних заходів. Українські університети активно долучаються до цього процесу, адаптуючи європейський досвід до національного контексту та потреб енергетичної безпеки країни в умовах воєнного стану.

Модулі Jean Monnet демонструють, як освітні проєкти можуть виступати драйверами суспільних трансформацій, формуючи не лише професійні компетенції, а й активну громадянську позицію щодо сталого розвитку. Через поєднання академічної досконалості, практичної орієнтованості та широкого

залучення стейкхолдерів проєкти Jean Monnet створюють стійку екосистему підтримки енергетичної трансформації.

Список використаних джерел

1. Application Form EU4SmartED. (2021). Smart energy cooperation in Europe: Educational project for youth leaders. Jean Monnet Module 101048079. EACEA.

2. EIT InnoEnergy. (2023). About EIT InnoEnergy. <https://www.innoenergy.com/about/>

3. European Commission. (2015). The Energy Union Strategy (COM/2015/080). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2015:80:FIN>

4. European Commission. (2019). The European Green Deal (COM(2019) 640 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

5. European Commission. (2023). LIFE Programme. https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

6. Kolosok, S., Myroshnychenko, I., Mishenina, H., & Yarova, I. (2021). Renewable energy innovation in Europe: Energy efficiency analysis. E3S Web of Conferences, 234, 00021.

7. Kolosok, S., Myroshnychenko, I., & Zakharkina, L. (2020). Open data in electrical energy balancing of Ukraine: Green deal and security aspects. CEUR Workshop Proceedings, 2732, 270-281.